

**První rok zkušeností s druhou velkou
novelou ZVTS**

**Svatomartinská konference 2023
9. Listopadu 2023**

B

Pozitiva novely

- Změna konceptu významné tržní síly (§ 3 ZVTS)
- Rozšíření dohledu na celý zemědělský a potravinový řetězec

Negativa novely:

- Rozsah nekalých obchodních praktik jde významně nad rámec Směrnice
- Smluvní podmínky vytvářející výraznou nerovnováhu jako nekalá obchodní praktika

☐ Významná tržní síla do novely

- Takové postavení odběratele, v jehož důsledku si odběratel může vynutit bez spravedlivého důvodu výhodu vůči dodavatelům
- Posuzovala se zejména s ohledem na strukturu trhu, překážky vstupu na trh a finanční sílu odběratele
- Existence vyvratitelné právní domněnky o existenci významné tržní síly u odběratele s obratem vyšším než 5 mld Kč na území ČR

☐ Významná tržní síla po novele

- Rozhodující je výlučně obrátové kritérium odběratele
- Zavedeny obrátové stupně umožňující zajištění dodržování pravidel ZVTS a dohled již ve vztahu k odběratelům s obrátem přesahujícím 2 mil. EUR
- Vedle obrátových stupňů stanovených shodně se Směrnicí existuje české specifikum - § 3 odst. 2 ZVTS stanovující existenci významné tržní síly i u dodavatele s obrátem na území ČR vyšším než 5 mld Kč
- Je pravidlo obsažené v § 3 odst. 2 ZVTS návratem ke stavu před novelou?

❑ Jak se vypořádat s „šestým“ obratovým stupněm?

- Cílem Směrnice je ochrana slabší strany (dodavatele), nikoliv ochrana všech dodavatelů před odběratelem dosahujícím stanoveného obratu
- Tržní (vyjednávací) síla odběratele se posuzuje ve vztahu ke konkrétnímu dodavateli, a to na základě porovnání jejich obrátů s využitím obratových stupňů
- Odběratel splňující kritérium dle § 3 odst. 2 ZVTS je souběžně odběratelem splňujícím kritérium dle § 3 odst. 1 písm. d) ZVTS
- Bylo skutečně úmyslem zákonodárce definovat odlišný režim pro odběratele s obratem na území ČR vyšším než 5 mld. Kč?

❑ Jak se vypořádat s „šestým“ obratovým stupněm?

- § 3 odst. 2 je nutno vykládat ve spojení s § 3 odst. 1 a zejména v souladu se smyslem a účelem Směrnice
- ZVTS v § 3 odst. 2 definuje skupinu odběratelů, u kterých není třeba zohledňovat obrat podniku ve smyslu § 3a ZVTS, to však neznamená, že není třeba porovnávat jeho obrat vůči dodavatelům
- Chybí logická argumentace proč by odběratel s obratem na území ČR vyšším než 5 mld. Kč disponoval významnou tržní silou bez ohledu na obrat dodavatele

ROZŠÍŘENÍ DOHLEDU NA CELÝ ŘETĚZEC

❑ Dodržování pravidel ZVTS a dohled nově v celém zemědělském a potravinovém řetězci

- Přesun těžiště ochrany slabší strany od potravin k zemědělským a potravinářským produktům
- Změna v definici odběratele spojená s posunem od „prodejce potravin“ (retailu) k jakémukoli odběrateli splňující obratová kritéria
- Zavedení obratových stupňů u odběratelů zajišťující vyžadování dodržování pravidel ZVTS podstatně širším okruhem subjektů (již od obratu 2 mil. EUR)
- Posílení skutečně ochrany nejzranitelnějším článkům zemědělského a potravinového řetězce – malým a středním podnikům

PROČ MÁME TOLIK NEKALÝCH OBCHODNÍCH PRAKTIK

❑ Je skutečně třeba mít 22 nekalých obchodních praktik?

- ZVTS po novele obsahuje 22 nekalých obchodních praktik zakázaných vždy a 3 tzv. „šedé“ praktiky
- Směrnice definuje jen 9 vždy zapovězených nekalých obchodních praktik a 6 praktik šedých
- Je skutečně český trh natolik specifický, že vyžaduje tak rozsáhlou ochranu?
- Nejde vysoký počet zakázaných nekalých obchodních praktik v konečném důsledku i proti zájmům slabší strany? Řešením by mohl být minimálně přesun části nyní zakázaných nekalých obchodních praktik mezi tzv. šedé praktiky, tedy jednání, které může být na základě dohody smluvních stran sjednáno.
- Odběratel s významnou tržní silou není predátor, jehož cílem je za každé situace poškozovat a využívat dodavatele.

SMLUVNÍ PODMÍNKY VYTVÁŘEJÍCÍ VÝRAZNOU NEROVNOVÁHU

☐ § 4 odst. 2 písm. a) ZVTS:

„Nekalou obchodní praktikou odběratele s významnou tržní silou je sjednání nebo uplatnění smluvních podmínek, které vytvářejí výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran v neprospěch dodavatele“

- Dle Úřadu vyžadováno ve vyšší intenzitě vychýlení rovnováhy smluvních podmínek ve prospěch odběratele, které je podstatné, seznatelné, postrádající objektivní odůvodnění, nebo takové, že by jej průměrný dodavatel nepřijal ve vztahu s odběratelem bez VTS
- Obsahově nejasné vymezení nekalé obchodní praktiky prakticky znemožňující jednoznačně stanovit, co ještě bude Úřadem aprobováno a co již bude porušením ZVTS
- Jde skutečně o tak zásadní hrožení, že protizákonné musí být již sjednání takové smluvní podmínky?

Diskuze a dotazy

Jiří Brož

Becker & Poliakoff s.r.o., advokátní kancelář

U Prašné brány 1078/1

110 00 Prague 1

Czech Republic

+420 224 900 000

broz@becker-poliakoff.cz

www.becker-poliakoff.cz